

הכנה להצגה הילד משיכון עולים \ משו משו - תיאטרון לשינוי חברתי

מי אנחנו?

קהילת אמנים שבחרה לעבור לגור ולפעול בירושלים מתוך אמונה שאמנות יכולה להשפיע לטובה על המציאות. אנו פועלים עם ובהשראת הקהילה בה אנו יוצרים בשאיפה לפרוץ גבולות בין בני אדם. רוחי אנו מופיעים עם הצגותינו ברחבי העיר, הארץ והעולם ובפסטיבלים מובילים (עכו, בת-ים, תיאטרונטו ועוד...) לפרטים נוספים על פעילותינו החברתיות ועל הצגותינו- כנסו

קבוצת התיאטרון החברתי

לאתר שלנו <http://mashu-mashu.org>

מוזמנים לכתוב לנו- mashumashu.g@gmail.com

הכנה למורים

1. נושא המופע:

מעברות, עליות, אהבת הארץ, קיבוץ גלויות, מפגש עם השואה

2. תקציר המופע, תארו את

המופע וההתרחשויות

המרכזיות בו:

סיפור התבגרותו של עולה

חדש ממצרים בשנות ה-50

של ראשית המדינה, בשיכון עולים בית מזמיל (קרית יובל של ימינו)

דרך מבטו הרגיש של יצחק, הכותב את במחברתו הקטנה את כל הסיפורים של תושבי שיכון עולים, אנו למדים על השכנים השונים, אשכנזים ומזרחים, הגרים בערבוביה במעברה: המכשפה ההונגרית הזקנה שלה עבר מפואר, הגברת מדלן בן שטרית שתמיד ממתיקה לכל בעל צער את היום בכוס תה נענע חם ועצה, ילדי המעברה מלאי הדמיון והשובבים וסיפורו של הרב מנחם, המלמד העליו מהונגריה, שמאחורי חיוכו השובב מסתתר סוד עצוב שהוא משאם של עולי אירופה.

במהלך ההצגה אנו רואים את הילד מגלה את כוחותיו ויחודו ופוגשים את עליבותה ותפארתה של המעברה ואת סיפור קיבוץ הגלויות הגדול של ארצינו.

3. פרטו ותארו את השיח של השחקנים עם התלמידים לפני או אחרי המופע:

אחרי המופע השחקנים שבים לבמה לשיחה עם הקהל. בשיחה השחקנים שואלים את הקהל

כמה שאלות וכמובן פותחים את השיחה לשאלות של הילדים והמורים -

לאיזו דמות התחברתם בסיפור?

איפה התקיים הסיפור? איזה מין מקום זה?

מי הדמות הראשית בהצגה איזה מין ילד הוא?
מה היו היחסים בין הילדים בהצגה? איך הם היו בהתחלה ואיך בסוף?
ופותחים לשאלות של הילדים.

4. נקודות לדיון למורה לפני המפגש:

שאלה - האם אתם יודעים מהיכן עלו הוריהם \ סבא וסבתא שלכם ? ולהיכן הם הגיעו כשהם עלו ?

מעברות בישראל -

ישראל היא מדינה חדשה ומדינת עלייה.

אחרי קום המדינה הגיעו לישראל המון עולים חלק גדול מהם שוכנו במעברות.

שאלה - האם אתם יודעים מה היא מעברה?

תשובות אפשריות - (מידע למורה שאת חלקו אפשר להעביר לתלמיד בהתאם לגיל ולרמת הידע) מחנה עולים, ישוב קליטה. המעברות הוקמו כדי לספק דיור לעולים שהגיעו בגל העלייה הגדול שלאחר קום המדינה. חלק בשולי יישובים ותיקים או ביישובים ערביים נטושים, וחלק, בשביל לפזר אוכלוסיה בכל הארץ בנקודות מבודדות יותר. תנאי החיים במעברה לא היו קלים :

הבתים במעברות היו דלים ביותר מכיוון שתוכננו כפתרון זמני בלבד. סוגי המבנים הנפוצים במעברות היו: אוהלים, בדונים - מבנה דמוי צריף עשוי בד, פחונים - מבנה עשוי פח, אסבסטונים - מבנה עשוי אסבסט וצריפונים. מצב התברואה במעברות היה קשה, מספר המקלחות ותאי השירותים היה קטן ביחס לאוכלוסייה והמזון הוכן בתנאים שאינם מאפשרים שמירה על נקינות, לא תמיד היה חשמל והרבה פעמיים גם לא היו כבישים. כיוון שלא הספיקו להכין את התשתיות.

הרכב עדתי - אף שהעלייה ההמונית בשלוש השנים הראשונות להקמת המדינה הייתה מורכבת מיוצאי אסיה, צפון אפריקה, אירופה ואמריקה בחלוקה כמעט שווה, ובשנה הראשונה להגעתם ההרכב העדתי במעברות היה באותו יחס, כבר בשנת 1952 היו יוצאי אסיה וצפון אפריקה כ- 80% מתושבי המעברות.

שיכון עולים בית מזמיל מעברת אזבסטונים הוא קרית יובל של ימינו. המקום כונה אזבסטונים כיוון שהבתים בו היו צריפים עשויי אזבסט.

5. נקודות לדיון למורה לאחר המפגש:

שאלה - מאילו מקומות הגיעו אנשים לשיכון עולים בית מזמיל?

תשובות אפשריות - מרוקו, מצרים, טוניס, הונגריה, רומניה

שאלה - איך מתארים בהצגה את המעברה ? על מה מתלוננים אנשי המעברה?

תשובות אפשריות - כמקום שאין בו כבישים, מקום שיש בו הרבה בוך בחורף קר בקיץ חם

שאלה-איך מתאר יצחק, הילד המספר, את המפגש בין העולים ממזרח וממערב?

אפשר להקריא את הציטוט של הילד-

"אצלנו במעברה יש שני סוגים של עולים - אנחנו ושכנינו עולי מצרים ומרוקו, אדון סלומון ומסייה ענתבי, ומשפ' מנשה, אצלנו - הבתים תמיד פתוחים - שכנים נכנסים ויוצאים בלי לבקש רשות, ריח התבשילים המטוגנים והמתובלים מתפשט בכל הסביבה, וקולות הילדים המשחקים וצעקותיהם נשמעים בכל מקום. אבל בבתי ההונגרים תמיד שקט, ותמיד הם מבקשים מאיתנו הילדים שקט. הם נראים לי חרוצים ואצילים, הם בודאי חוקרים מלומדים בהיסטוריה או בספרות. בכל פעם שהם פוגשים מישהו מן השכנים הם מניעים את ראשם בתנועה קלה לשלום בקצה הכובע. נראה שחיבבו את העולים ממצרים אבל מעולם לא נקשרה ביניהם שיחה של ממש. אימא רמזה לי שדברים קשים עברו עליהם במלחמה בהונגריה ולכן הם תמיד עצובים ושותקים כי הם לא מצליחים לשכוח את שקרה שם... אבל אני לא שאלתי מה קרה שם...."

שאלה-מהיכן מגיע יצחק הדמות הראשית בסיפור ואיזה מין ילד הוא ואיך הוא מסתדר עם שאר ילדי השכונה?

תשובות אפשריות- הוא מגיע ממצרים, הוא לומד בתלמוד תורה הוא ילד חכם ורגיש שכל היום כותב את הסיפורים של תושבי השכונה. בגלל שהוא חדש ילדי השכונה קצת צוחקים לו ומתעללים בו.

שאלה-איך הוא זוכה במקום בתוך חבורת הילדים ?

תשובות אפשריות-

הילדים מגלים את הדמיון שלו וכישרון סיפור הסיפורים שלו ורוצים בחברתו.

שאלה- מה הבעיה והקושי של העולים מהונגריה? איך מתאר יצחק את התנהגותם?

הם הגיעו מאירופה שם עברו דברים קשים בשואה ולכן חלקם עצובים וסובלים מקושי לנהל חיים רגילים ושמחים.

שאלה-איך בוחר להתמודד הרב מנחם עם העבר ?

אפשר להקריא מהמחזה :

"(יצחק:) ואז ידעתי שאכן היה זה עצב שראיתי בעיניו. הוא היה אחד האחים המנגנים! ... לכן הוא מכיר את הזקנה ההונגרייה... הוא עצמו מהעולם האחר. הוא בא משם.. מהשואה... ! ובכל זאת הוא תמיד מחייך וגורם לנו, התלמידים, לחייך. ומדביק אותנו באהבת החיים והתורה! (מוציא את המחברת) מנעי קולך מִבְּכִי, וְעֵינֶיךָ, מִדְּמָעָה. :. וְשָׁבוּ בָנִים, לְגִבּוֹלָם"

תשובות אפשריות-

הרב בוחר להמשיך עם חייו לשמוח בחלקו וללמד ילדים שמחת חיים ואהבת תורה.

אלו מסרים עולים מן ההצגה?

- לכל אחד מאתנו יש כוחות ותכונות שונים וראוי ונכון נתקבל בחברה בעזרת הכח הייחודי שלנו.
- נכון שהיו תנאי קשים במעברה אבל תושבי המעברה היו שמחים בחלקם כיוון שבאו לארץ ישראל.

- לישראל הגיעו עולים ממקומות רבים ובמגוונים
- קישור לאתר האינטרנט של המוסד:
- <http://mashu-mashu.org>
- משך המופע: כשעה

